

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 237/09-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. K., M., zastúpeného advokátkou Mgr. K. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12 Co 45/2008 z 19. marca 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. K. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júla 2009 doručená sťažnosť (doplnená na výzvu ústavného súdu podaním z 20. augusta 2009) Ing. F. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12 Co 45/2008 z 19. marca 2009.

1. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že „*Sťažovateľ sa žalobou domáhal, aby súd skonštatoval, že postupom Okresného súdu v Humennom na verejných pojednávaniach dňa 25. marca 2004 vo veci vedenej pod sp. zn. 9C/158/2003 a dňa 16. septembra 2004 vo veci vedenej pod sp. zn. 7C/181/2004 boli porušené ustanovenia... zákona... o sudcoch a prísediacich a ustanovenia... Občianskeho súdneho poriadku a právo sťažovateľa slobodne prijímať a rozširovať informácie pomocou zvukového záznamu zaručené v čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy... a čl. 10 ods. 1 Dohovoru... Tiež sa domáhal, aby odporca bol zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi nemajetkovú ujmu v sume 50 000 Sk a nahradiť trovy konania.*

Okresný súd v Starej Ľubovni rozsudkom... zo dňa 19. 02. 2008 sčasti vyhovel žalobe sťažovateľa. Okresný súd zastavil konanie v časti týkajúcej sa postupu Okresného súdu v Humennom zo dňa 25. 3. 2004 a zároveň skonštatoval porušenie práva sťažovateľa slobodne prijímať a rozširovať informácie pomocou zvukového záznamu na pojednávaní dňa 16. 9. 2004. Súd zároveň zamietol návrh na zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 50 000,- Sk a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozsudok bol sťažovateľovi doručený dňa 14. 4. 2008...

Proti rozsudku... podal sťažovateľ odvolanie v rozsahu výroku o zamietnutí návrhu na zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 50 000,- Sk a proti výroku o trovách konania. Odvolanie proti vyššie uvedeným výrokom súdu sťažovateľ podal, pretože vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci... a proti výroku o zamietnutí návrhu na zaplatenie nemajetkovej ujmy tiež z toho dôvodu, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam...

Krajský súd v Prešove... rozsudkom... zo dňa 19. 03. 2009 rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti potvrdil...“.

2. Sťažovateľ ďalej uviedol:

„Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. ústavná sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa platného právneho poriadku sťažovateľ využil možnosť podať dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove... zo dňa 19. 03. 2009 v zmysle ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na to, že judikatúra Najvyššieho súdu SR a judikatúra Ústavného súdu SR nie je jednotná v otázke prípustnosti dovolania podaného v zmysle § 237 písm. f) OSP pre nedostatok dôvodov uvedených v rozsudku a zároveň dodržania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti, sťažovateľ bol nútený využiť oba prostriedky nápravy v záujme úplnej ochrany svojich práv...“

3. V dovolaní z 3. júna 2009 podanom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sťažovateľ uviedol:

„... Vzhľadom na uvedené skutočnosti máme za preukázané, že napádaným rozsudkom Krajského súdu v Prešove... zo dňa 19. 03. 2009 bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, čo odôvodňuje prípustnosťou dovolania proti tomuto rozsudku (§ 237 písm. f)... Občianskeho súdneho poriadku).

Navrhujeme, aby dovolací súd vydal tento rozsudok:

Najvyšší súd... rozsudok Krajského súdu v Prešove... zo dňa 19. 03. 2009 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie...“

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo Ing. F. K. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12 Co/45/2008-135 zo dňa 19. 03. 2009 porušené bolo.

2. Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12 Co/45/2008-135 zo dňa 19. 03. 2009 a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Ing. F. K. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

5. Ústavný súd dopytom na Okresnom súde Stará Ľubovňa zistil, že dovolanie sťažovateľa z 3. júna 2009 proti rozsudku krajského súdu... z 19. marca 2009 bolo doručené najvyššiemu súdu 6. júla 2009.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity

právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia krajského súdu najmä z hľadiska rešpektovania jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie), v dôsledku porušenia ktorých sa domáha v konaní pred ústavným súdom, ako aj podaním dovolania najvyššiemu súdu, zrušenia rozhodnutia krajského súdu a ďalšieho konania v jeho občiansko-právnej veci.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ svoje námietky [najmä tvrdený „*nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia*“, ktorý mal spôsobiť porušenie ním označených práv, ako aj spôsobiť takú vadu, ktorá „*zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania*“] uplatnil v sťažnosti podanej ústavnému súdu, ako aj v dovolaní podanom najvyššiemu súdu, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie ústavnej sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Bulena a spol. verzus Česká republika* a rozhodnutie uverejnené

v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Českej republiky vo zv. 29/uznesenie č. 3 a pod.).

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2009